

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	2.5.2005
Tekijä(t)	Tero Kairinen, Satu Miettinen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	174
Otsikko	Aineettomien menestystekijöiden ohjaus ja mittaus: case-tutkimus		
Ohjaaja(t)	KTT Markus Granlund, KTM Ulla-Maija Lakka		

Tiivistelmä

Puhuttaessa aineettomista menestystekijöistä tai aineettomasta pääomasta on usein hieman epäselvää, mitä käsitteillä tarkoitetaan. Kuitenkin selvää on se, että aineettomat menestystekijät ovat monille yrityksille kriittisiä kilpailukyvyn kannalta. Aineettomien menestystekijöiden mittaus herättää ajatuksena usein sekä teoriassa että käytännössä kysymyksiä siitä, kannattaako, ja onko ylipäänsä mahdollista mitata näitä abstrakteja ja vaikeasti määriteltäviä asioita. Tämän tutkimuksen lähtökohdista on paradoksi, joka syntyy siitä, että vaikka teoriassa on esitetty erilaisia välineitä ja malleja aineettomien menestystekijöiden mittaamiseen, eivät yritykset näyttäisi juurikaan mittaavan niitä.

Tutkimuksessa näihin kysymyksiin on pyritty löytämään vastauksia tutkimalla aineettomia menestystekijöitä kolmesta case-yrityksestä kerätyn aineiston ja kahden asiantuntijahaastattelun avulla sekä analysoimalla tätä aineistoa aikaisempien tutkimuksien valossa. Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen case-tutkimus, jossa korostuu teorian ja empirian vuoropuhelu. Tutkimuskysymyksiä ovat 1) miten aineettomat menestystekijät näkyvät, toimivat ja vaikuttavat organisaatiossa, 2) millaisia tarpeita ja haasteita aineettomien menestystekijöiden ohjaukseen liittyy ja 3) miten aineettoman pääoman mittaus voi vastata aineettomien menestystekijöiden ohjauksen tarpeisiin ja haasteisiin ts. millainen työkalu aineettoman pääoman mittaus on yritysjohdon näkökulmasta.

Aineeton pääoma on monitahoinen käsite, johon liittyy jopa johtamisfilosofian kaltaisia piirteitä. Menestymisen kannalta kriittisiin aineettomiin asioihin halutaan vaikuttaa, mutta aineettoman pääoman arvionluontiprosessi näyttää vaikeasti hahmotettavana ja ohjattavana asiana. Aineettomien menestystekijöiden ohjauksen tarpeet ja haasteet ovat luonteeltaan osittain samanlaisia kuin ohjauksen tarpeet ja haasteet perinteisestikin, mutta niiden luonne tuo sekä ohjaukseen että mittaukseen erityisiä haasteita. Aineettomien menestystekijöiden mittauksen paradoksiin löydettiin seuraavia selittäviä tekijöitä: 1. Aineettoman pääoman ja sen mittauksen käsitteet ovat käytännössä huonosti ymmärrettyjä ja niiden tulkinta on kirjavaa. Yritykset eivät siksi usein pysty näkemään mittauksen tarjoamia mahdollisuuksia. 2. Aineettomia menestystekijöitä ei ole järkevää tai usein edes mahdollista tarkastella erillisenä yrityksen osana. 3. Aineettoman pääoman mittausmallien soveltaminen saatetaan aloittaa vääristä lähtökohdista. 4. Monissa yrityksissä on jo käytössä aineettomia menestystekijöitä ohjaavia ja mittaavia järjestelmiä. Niitä ei vain usein mielletä sellaisiksi. 5. Aineettomia menestystekijöitä ohjataan ja mitataan usein ilman varsinaisia mittareita, ja siihen liittyvä mittauskäsite on laajempi kuin perinteisesti. 6. Aineettomien menestystekijöiden ohjaus- tai mittausjärjestelmät saattavat olla vaikeasti havaittavia ja sisäänrakennettuja. 7. Aineettomien menestystekijöiden mittaus edellyttää yli osastorajojen ulottuvaa yhteistyötä.

Asiasanat	Aineeton pääoma, henkinen pääoma, strateginen johtaminen, laskentatoimi
Muita tietoja	